

ЦИЈЕНА:

за Црну Гору на год. 10 перп., на по год.
5 перп.; ван земље 15 франака у злату.

за Црну Гору број 10 ПАРА
за СТРАНЕ ЗЕМЉЕ БРОЈ 20 ПАРА

ЛИСТ ИЗЛАЗИ
УТОРНИКОМ И ПЕТКОМ

ВЈЕСНИК

АДРЕСА:
„Вјесник“ Цетиње, (Црна Гора)

ADRESSE:
„Viesnik“ Cetigné (Monténégro)

Рукописе ваља слати Уредништву „Вјесника“
а претплату и огласе Администрацији

Огласи се наплаћују по погодби

Краљева захвалност војсци

Његово Величанство Краљ упутио је из Никшића Команданту Херцеговачког Одрета овај поздрав:

„Из Мојега Никшића, гдје дођох да посјетим и видим рањенике Херцеговачког Одрета Моје храбре војске, шаљем Мој краљевски поздрав, Моје признање и изразе Моје очинске љубави дичним јунацима са Троглава, Вардара, Клобука, Грахова и Космача, који својом побједом над много надмоћнијим непријатељем задужише Отаџбину хвалом и учинише Српству услугу у овием данима мука и славе“.

Сличну захвалност Господар је упутио и Команданту Санџачке Војске.

Цетиње, 29. октобра.

Војнички се положај на Балкану разбијерава.

Комбинације њемачко-аустријско-бугарске, засниване на брзој пропасти Србије, распилнуле су се у дим. Остала им је сада само једна предрасуда мање, једно искуство више.

Савезници су ипак схватили озбиљност стања на Балкану и послали су велику војску. Сваки поглед за њих и нашу ствар је добит, за непријатеља губитак.

Војска Краљевине Србије је сачувана. Савезничке трупе су са њом у вези. Њихов број бива све већи, изгледа на успјех Шпјемаца све мањи.

Бугарска преживљује своју жалосну судбину. «Надајник словенске ствари већ се предаје праведној Божијој казни» — како је нагласио и сам моћни Император Русије. Руска војска улази у Бугарску.

Румунија је изјавила пријатељство према Савезницима; то исто, у потоњем часу, и Грчка. И њихов улазак у акцију биће неминуован, чим број савезничких трупа буде на Балкану толики, да сви заједно буду могли сатрти једним ударцем модерне варваре. На Балкану ће им бити гробница.

Врховна Команда саопштава:

У току 24. октобра продужене су огорчене борбе на Грахову, које су трајале до ноћи. Непријатељ је извршио неколико јуриша на наше положаје, али је увијек био одбијен са огромним жртвама. На осталим фронтима јака артиљеријска борба.

Српске трупе дослије огорчених бојева од 33 дана заузимају положаје за главну битку на Морави.

Савезници журно пристижу у помоћ Србији.

У току 25. октобра на свима фронтима јака артиљеријска борба и мјестимични њешадијски напад без резултата.

Српска Врховна Команда саопштила је Црногорској Врховној Команди, да се сада у Србији налази 120.000 савезника са по једном батеријом на сваки батаљон и два митраљеза на сваку чету.

Тешка артиљерија приспјела у Солун. Двије француске и двије енглеске дивизије на путу су за Солун. Шест енглеских дивизија укрцавају се у Марсељу за Солун.

Прва руска помоћ од 5 корпуса једним дијелом искрцава се у Варни, а други преко Добруце за Бугарску.

Друга руска помоћ иде морем на Солун. Италија ће такође ускоро послати своје трупе Србији у помоћ.

Очекује се скори улазак Румуније и Грчке у акцију.

У току 26. октобра јака артиљеријска борба на свима фронтима. На Грахову, Вучјем Долу и фронту Санџачке Војске, непријатељ је предузимао и њешадијске нападе, који су одбијени.

У току 26. и 27. октобра летио је један непријатељски аероплан над Лимом, а два аероплана њивцем Прибој-Пријепоље.

На цијелом фронту Санџачке Војске вођене су борбе, у којима је непријатељ претрпио велике губитке. Заробљено је 50 војника и запљенијено 2 митраљеза.

Ноћас је непријатељ извршио изненадни ноћни напад на Грахово, без успјеха.

У току 28. октобра на цијелом фронту Санџачке војске артиљеријска борба, на више њиваца непријатељ је предузимао њешадијски напад, без успјеха, којом њивликом је заробљено 100 непријатељских војника.

На фронту Херцеговачког Одрета артиљеријска борба без резултата.

На осталим фронтима без њивмјене.

Један непријатељски аероплан њиво је код Пријепоља њивтјено исљиван.

Посланство Србије на Цетињу саопштава:

У извјештајима њемачке Врховне Команде јавља се, да је у Краљеву запљенијено 130 српских топова. Тај извјештај је потпуно нетачан, јер су то турски и бугарски топови, које је српска војска запленила за вријеме балканских ратова, и који као искварени њивјесу могли бити употребљавани у српским операцијама. Губитак ових топова не представља, дакле, никакав губитак за српску артиљерију. Српска војска још је увијек у својој спазу и ријешена више него икад да испрати Е борбу против њивогорачког непријатеља.

Телеграфски извјештаји

Опет криза у Грчкој

Атина, 24. октобра. Венизелос је победио у Парламенту са 33 гласа на војном питању, које је узрок министарској кризи. Даља одлука донијеће се у сагласности с краљем. Кабинет је дао оставку.

Атина, 24. октобра. Изгледа да ће резултат министарске кризе бити распуштање Парламента са истом владом на управи. Могуће је да ће војни портфељ бити повјерен другом лицу. Краљ је позвао представнике разних партија ради конференсија о политичком положају.

Атина, 25. октобра. Краљ је јуче предложио Заимису да предузме управу министарства, али је овај одбио. Краљ је сазвао министарски савјет.

Париз, 26. октобра. Јавља се да је Краљ Грчки понудио Ралису да састави нови кабинет. Листови радосно поздрављају тај избор. Г. Ралис, који се школовао у Француској, рачуна се као поуздан пријатељ Споразума, али јавност француска не сумња, да ће, ако прими владу, сљедовати политици благонаклоне неутралности, коју је његов претходник усвојио наспрам Савезника.

Лондон, 26. октобра. У Грчкој влада велика забуна усљед министарске кризе. Изгледа да је Краљ понудио Сколудиса да образује нову владу и да узме министарство спољних послова. Судећи по потоњим депешама, Заимис тврдо остаје при свом одбијању односно образовања кабинета.

Атина, 27. октобра. Сколудис је образовао нови кабинет. Држи се да Скупштина неће бити још распуштена, али да ће се ипак нови избори извршити.

Лондон, 27. октобра. „Тајмс“ доноси да је Сколудис изјавио да ће примјенити благонаклону неутралност наспрам Споразума.

Савезници бомбардују бугарске обале

Атина, 24. октобра. Бомбардовање Дедеагача се наставља. Приликом бомбардовања Варне један

њемачки подморски брод био је потопљен руском гранатом. — Радиограм.

Српска побједа у Маџедонији

Атина, 24. октобра. Између Прилепа и Битоља Срби су имали потпуни успјех. Јаке енглеске снаге приспјеле су у Струмицу да појачају француске трупе које оперишу у Маџедонији. — Радиограм.

Савезници стижу у помоћ

Париз, 24. октобра. Француске трупе непрекидно се искрцавају у Солуну. — Радиограм.

Звјерства модерних Хуна по Србији

Париз, 24. октобра. Аустро-њемачки војници врше страховита свирјепства у Србији. У Биограду стотине жена, старца и дјеце било је систематски поубијано. — Радио.

Париз, 25. октобра. Према добијеним извјештајима, Нијемци врше страховита свирјепства при продирању у Србију. У Паланци су извукли из кућа 13 старца и довели их на трг, гдје су их стријелили у присуству становништва. У Сопоту њемачки војници јурнувши кроз куће мирних житеља почели су најприје бајонетима да кољу старце, жене и дјецу, затим су запалили куће и кад би ко од становника покушао да се спасе из огња, убијали би га из пушака. Код Лозовика три свештеника била су извучена из олтара и стријелијана на пијаци. У Лазници, маленој варошици, на југу Пецке, њемачке су трупе без разлике масакрирале старце, жене и дјецу. Војни њемачки дописници из армије Макензенове не побијају те вијести, него их само саопштавају без икаквог коментарисања. Према томе, види се да их се њемачка не одриче, него баш жели да се знају, како би се заплашили Румуни оваквим страховитама начина аустро-њемачког ратовања. — Радио.

Са сјеверног бојишта

Петроград, 24. октобра. Руси су сузбили Нијемце у околини Чокла близу Илукста. Нијемци су оставили терен прекривен љешинама.

Петроград, 26. окт. Руси су изненадним препадом заробили на Стрипи 8500 аустро-њемачких војника.

Са западног бојишта

Париз, 25. октобра. У Артоа и Лосу водио се јак артиљеријски бој. Сви њемачки напади били су одбијени.

Париз, 25. октобра. Французи су потпуно уништили њемачки напад у Шампањи. Једна наша ескадриља аероплана бомбардовала је Дорнах бомбама од загушљивих гасова.

Из Дарданела

Малта, 24. октобра. Турци су синоћ напали на крајње десно енглеско крило код Незака, али су били потпуно одбијени. — Радио.

Болест Енглеског Краља

Лондон, 24. октобра. Краљ је провео боље ноћ. — Радио.

Пораз Бугара у Маџедонији

Париз, 25. октобра. Бугари су се ушанчили пред Криволаком на 200 јарда испред предњих положаја француских. Битка се бије на сјеверу од Раброва.

Малта, 25. октобра. Бугари су били потпуно сузбијени 18. т. м. приликом напада англо-француских трупа код Криволака. Французи су истог дана освојили једно село на западу од Раброва и почели нападај на граничне мостове.

Атина, 25. октобра. Српско Посланство јавља, да је бугарска војска била потучена код Извора; битка је трајала већ неколико дана.

Пјешадија француска и коњица енглеска припомогле су да се доврши врло важан успјех.

Срби су освојили Извор и Градско. Бугари су одступили у правцу Велеса и евакуисали десну обалу Вардара.

Париз, 25. октобра. Бугарска војска, која је хтјела да продре у Македонију путем Велес—Прдип, била је потучена од српске војске код Извора на уласку Кланац Бабуноског. У току битке, која се водила већ неколико дана, одјељења француске пјешадије и енглеске коњице, приспјевши из Криволака, убрзала су побједу Срба. Наша војска посјела је Извор и Градско, а Бугари, десетковани, бјеже у нареду у правцу истока. Десна обала Вардара је очишћена од Бугара. — Радио.

Бугарски губитци

Париз, 27. октобра. Бугари су поновили жестоке нападе у току 23. т. м. на Криволак, али су били сузбијени. Према добијеним подацима, бугарски губитци послније мјесец дана рата износе 100.000 војника, од којих је само пред Пиротом пало 30.000. Према овоме ово је трећина бугарске војске која је ван строја, те тако су Нијемци оставили својим савезницима Бугарима најтежи дио Балканске кампање. Французи напредују у околини Раброва.

Напредовање Савезника

Лондон, 27. октобра. Француске трупе у Србији настављају њихово наступање у правцу сјевера; њихову акцију потпомаже на десном крилу енглески експедициони корпус, који оперише у тијесној вези са Французима. Један жестоки напад на село Пенелиште на lijeвој овали Вардара био је сузбијен и припомогао нам да се проширимо на Вардару до Градског. — Радио.

Њемачка штампа о Балкану

Париз, 27. октобра. Њемачка штампа доноси чланке који говоре с резервом односно трајања и значаја операција у Србији. Ови чланци изгледају да су инспирисани и тенденциозни.

Лион, 27. октобра. Поводом једног Харденовог чланка, француска штампа указује прстом на тијесну везу која постоји између стања јавног њемачког мишљења и предузећа наших непријатеља на Балкану. „Не бих волио, — пише Харден, — да ме држе за одговорног ствараоца илузија масе, којој се улива увјерење да ће се рат свршити кад њемачка војска буде ушла у Цариград. Научим се да појмимо да непријатељ непрестано вјерује у побједу. Јавља нам се о паду једног министра, затим цијелог једног кабинета; лијепо, али ти министри, ти кабинети попадаше не с тога што су били одвећ ратоборни, него баш с тога што то не бијаху добровољно“. — Радиограм.

Разочарана Бугарска

Париз, 27. октобра. У званичним бугарским круговима завладала је велика забринутост услед кретања војних операција. Релативна спорост аустро-њемачког наступања, за које су Бугари држали да ће бити муњевито, и страховити губитци, које су Бугари имали због тога што су морали да врше јаку офанзиву како би нападнали Најемцима изгубљено вријеме, учинили су те је ишчекао оптимизам који је првих дана владао у Софији. Русофилска струја почела је нагло да добија маха и пријети да обори садашњи владин режим. Нијемци су то опазили и непрекидно шаљу официре у Бугарску како би имали војску у рукама. Долазак већег броја турских трупа у Бугарску објашњава се дјелимично бригом Нијемаца да заплаше становништво. (Радиограм).

Са италијанског фронта

Рим, 28. октобра. Званично саопштење доноси, да су Италијани освојили врх кланац Лана послније очајног отпора. Аустројско саопштење наводи да су Аустројанци синоћ контранепадом повратили кланац Лан.

Грчка тражи зајам

Париз, 28. октобра. Грчка влада се недавно обратила силама савезницама за зајам од 40 милиона. То тражење је симпатично узето у поступак од стране савезничких влада, које то питање сада расправљају. — Радиограм.

Краљ Енглеске оздравио. Киченер полази на Балкан

Лондон, 26. окт. Стање здравља Краљева окренуло је на боље. Листови доносе вијест, да лорд Киченер напушта министарство војно, по свој прилици ради управљања источним операцијама.

Најновија српска побједа

Париз, 28. октобра. Српска војска, која је била дошла из Велеса, дала је отпор на висовима

код уласа у Бабунски Кланац, пошто је уништила два моста на Вардару и бацила у ваздух барутану у Велесу. Бугарски талас разбио се уз страховите губитке о тај јаки положај, који брани пут за Битољ, и који је штаб француски одмах по свом доласку у Србију био организовао. — Радио.

Бугарска на прагу револуције

Париз, 28. октобра. Вијести из најпоузданијег извора тврде, да је било тешких преда од стране народне масе прије десет дана у многим бугарским варошима. У Бјелградичку цио један батаљон одрекао је послушност кад му је дана наредба да се крене и морао је бити разоружан. Половина побуњених војника је стријељана. У Пловдиву, Варни и Ђустендилу били су такође многи официри и војници стријељани због одрицања послушности и рускофилске пропаганде. — Радио.

Изјава нове грчке владе

Париз, 28. октобра. Г. Романос, посланик грчки у Паризу, предао је јутрос приликом свог првог дипломатског пријема г. Камбону сљедећу депешу, коју је примио од своје владе: „Изволите од моје стране поднијети предсједнику савјета најјаче увјерење о нашој тврдој одлуци да ћемо наставити нашу неутралност са обилежјем најискреније благонаклоности насипрам Сила Споразума. У исто доба изволите такође саопштити да овај кабинет узима као своју изјаву, коју је учинио г. Зајмис односно пријатељског држања Грчке Владе насипрам савезничких трупа у Солуну, и да је нова влада свјесна правих интереса земље и онога што дугује силама заштитницама Грчке, а да би се и најмање удаљила од оваког свога правца и да се нада да пријатељски осјећаји Сила Споразума према Грчкој неће ни у једном тренутку подлећи утицају злонамјерних и неистинитих гласова који се нарочито пуштају у узалудној нади да се покваре добри одношаји између Споразума и Грчке. (Радио).

НАЦИОНАЛНА
ДНЕВНИ
БИБЛИОТЕКА
CRNE GORE
BURIN
CRNOJEVIĆ

Краљ у Никшићу. Његово Величанство Краљ отпутовао је био ономад са Њемачким Краљем Височанством Књагиницом Вјером у Никшић. Чим је приспио у Никшић, Господар је са Књагиницом Вјером пратио од г. пуковника Бабића и остале му пратње, пошао у болнице да посјети и види рањенике. Дуго се Господар задржао у болницама. Ишао је из одјељења у одјељење, од кревета до кревета, и обилазио је све рањенике, распитујући се, уз објашњења љекара, о ранама свакојега појединца. Господар је Своје дичне соколове, наше нове рањенике, тјешио, храбрио, захваљивао им на жртвама. Тражио је од појединих лакше рањених обавјештења о потоњим бојевима, о мјестима њихових јуначких подвига, о мукама, које поднијеше, о слави славно палих за част и слободу. Свакоме је честитао срећне ране, добивене за добро Црне Горе, за спас и независност Српства.

Сви су рањеници били дубоко потресени Господаревом милостивом пажњом. Захваљивали су и исказивали своју и својих другова, који остадоше на фронту, тврду ријешеност, да сада више него икада желе све принијети на жртву домовини.

Господар је удостојио милостиве пажње и рањене непријатељске војнике, показавши примјером, да би наш непријатељ од нас требао да се научи благородству и племенитости, које га врлине не красе, ма да се назвао „културтрегером“. Господар је наредио да се нашим рањеницима раздаду понуде и све их је обдарио.

Његово Величанство Краљ вратио се са Њ. Кр. Вис. Књагиницом Вјером јуче по подне из Никшића у пријестоницу.

Рођендан Краља Италије. Због ратних прилика данас није било примања у овд. Посланству Краљевине Италије поводом рођендана Њ. Вел. Краља Виктора. Своје посјетнице оставили су у Посланству: сви чланови Краљевске Владе, заст. маршала Двора г. С. Рамадановић, чланови дипломатског кора, војни и грађански великодостојници и одлични грађани.

Његово Величанство Краљ Господар послао је Краљу Италије срдачну телеграфску честитку.

Племенитост француских војника. Војници овдашњег француског детаשמана поднијели су ономад Његовом Величанству Краљу молбу, којом су, на дирљив начин, изјавили своју најтоплију жељу, да буду упућени на фронт у бојне редове међу своју браћу по оружју Црногорце. Ова понуда, којој је извор у племенитости француске душе и у храбрости француског срца, дошла је управо у тренутцима, кад је наш заједнички непријатељ поново почео нападати Црну Гору и кад опет пламте крвави бојеви на нашем бојишту према Аустрији.

Његово Величанство Краљ по пријему горње молбе наредио је г. заст. Маршала Двора Рамадановићу да замоли уваженог команданта Француског Детаשמана г. Кулеа, да храбрим и свијема нама драгим војницима детаשמана захвали и изјави, како је Господар био особито пријатно дирнут њиховом молбом, коју ће Његово Величанство Краљ задовољити чим би се указала пријека потреба, дубоко увјерен да ће војници детаשמана, украшени врлинама славне француске војске, и на нашем фронту одужити се узвишеноме позиву браниоца правде и слободе.

Пажња Италијанског Посланства. Г. маркиз Патерно, отправник послова Посланства Италије, и г. Акаме, навални аташе при истом посланству, били су ономад у Никшићу, гдје су посјетили рањенике из најновијих бојева на нашем херцеговачком фронту. Са њима је била и госпођа маркизица Патерно. Обишли су болнице и раздали су рањеницима разне понуде. Пажња представника пријатељске и савезничке Италије према нашим рањеницима учинила је пријатан утисак и примљена је као доказ учешћа у патњама, које наша отаџбина подноси у овоме рату.

Сјутра дан упућена је на аутомобилу Италијанског Посланства у Никшић за рањенике већа количина разних потреба и понуда.

† Поп Лука Лопичић. Пишу нам с Цеклина, да се је на 21. окт. о. г. преселио у вјечност поп Лука Лопичић. Покојник је рођен 1855. г. Свршио је цетињску богословију 1874. г., када је рукоположен за свештеника на цеклинској парохији. Ову је дужност вршио до 1889. г., уједно вршећи и дужност надзиратеља свештенства Ријечке Нахије, а тада је постављен за свештеника и катихету института Царице Марије на Цетињу, у којој је дужности остао све до 1913. г., када је пензионисан. Од 1890. до 1902. г. био је једновремено и наставник гимназије и богословско-учитељске школе на Цетињу.

Покојник је провео у државној служби пуних 40 година. Био је благе и тихе нарав, поштене и добре душе; у служби врло ревниосан и примјеран свештеник, добар и искрен друг и честит човек. Он оставља иза себе добар глас и поштено име, својим животом и радом одужио се Богу и народу. За примјерност у животу и преданост у служби одликован је од Њ. В. Краља Даниловић Ордемом, од Њ. В. Цара Николе ордемом св. Ане, од Њ. В. П. госп. Митр. Митрофана свим знаковима проте.

Ратне 1912. и 1913. г. био је члан Црн. Црв. Крста, а у овоме рату војнички свештеник Ријечко-Љешанске бригаде у којој га је дужности и изненадна смрт затекла.

Покојник је сахрањен на Цеклину 23. м. уз чинодјејство седам свештеника и једног ђакона и уз присуство многобројног народа. Њ. В. П. госп. Митр. Митрофан, цијенећи заслуге покојникове, указао му је особиту почаст, што је изаслао три члана Консисторије, да га на спроводу заступају. На изласку из цркве с покојником се опростио г. ђакон Иво Калуђеровић, секретар Цет. Консисторије, а на гробу г. поп. Илија Ђурашковић, цетињски парох.

Покојник је с правом заслужно, да му се име с пијететом помиње